

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1— Privčekratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 41.

V Ptuj v nedeljo dne 12. oktobra 1913.

XIV. letnik.

„Stajerc“ — najgrši list na avstrijskem jugu.

Sakrabort, — zdaj smo pa pobili in uniili raztrgani in zmučani in bogve kaj še ... Doletela nas je namreč dvomljiva čast, se je v kranjskem deželnem zboru še bolj dvomljiva klerikalna gospóda z nami pečala. Vstal neki novodobni slovenski „princ Evgen“, bič škik brezvercev, in nas je v pozi „deus ex machina“ uničil ...

Ja, prijatelji, mi smo uničeni in z nami „Stajerc“, uničeni za večne čase in niti oddahati se ne moremo od grozovitega straha, od panja z zobmi in tihe groze, — kajti v kranjskem deželnem zboru je klerikalna gospóda svojem generalštábfu dru. Evgenu Lampetu vrila in proglasila, da je „Stajerc“ — najgrši list na avstrijskem jugu. Do pičice natančno izračunano je to, — najgrši list na avstrijskem jugu; poleg tega je „najnesramnejši v slovenskem jeziku“ in „list“ in ne vem, kaj še vse ... Sicer že naprej povedano, da tista slavna „ve“ v kranjskem deželnem zboru, ki je izšla to sodbo, ni posebno honetna družba. Najboljše slovenski dnevnik je to gospódo ravno imenoval „klerikalno kanaljo“, in ki je smoter „najpodlejšje nasilje“ in ki je zaslišano korumpirana“ ter „moralnično prodajalica“. Posebno znamenje honetnosti to karakterizirajo torej ni! Ta klerikalna kanalja — da nimamo v finem tonu slovenskega inteligenca časopisja — nas je opsovala in rekla, smo mi „najgrši list na avstrijskem jugu.“ Ker se je to v deželnem zboru kranjske kronovine zgodilo, ho-proti „sodbi“ te klerikalne gospóde vložiti na javnost.

V prvi vrsti bodi povedano, da „klerikalna kanalja“ na Kranjskem ni imela prav nobenega vpliva, pečati se s štajerskimi razmerami. V deželnem zboru kranjskem se je slo umazano perilo slovensko-klerikalne stranke. Naloga klerikalnih voditeljev bi bila, da očistijo svoje roke pred javnosti, predno zinejo sploh besedico zoper tega ali onega. Namesto da bi to delali, pričeli so pa klerikalni voditelji psovati. Opsovali so slovenske porotnike, da so ti krivoprisežniki. Opsovali so svoje nekdanje ljubice z be-„vlačugo.“ Opsovali so neklerikalne člane deželnega zbora tako, da so znajo ravno le slovenski klerikalci psovati. Opsovali so celo vrsto odsotnih oseb,

ki se ne merejo zoper na podlagi imunitete izrečene žalitve braniti. Opsovali so ženske, katerim niti pasji bič ni na razpolago, da bi se branili zoper klerikalne „kavalirje.“ In opsovali so konečno „Stajerca“, ker že niso imeli nikogar drugega, da bi polivali nanj svoje gnojnice posode ... No, gospóda, zaradi teh psokv na različne adrese niste postali niti za las čistejši. Pridušanje v jarku ležečega falota ne spremeni ničesar na dejstvu, da je to falot. In po vašemu otročjemu psovanju v deželnem zboru ste ravno tako umazani, kakor ste bili pred psovanjem.

Kdo nas psuje? Kdo so tisti moralni gospodje, ki v pozi sodnikov in prerokov s štentornim glasom kričijo, da je „Stajerc“ najgrši list na avstrijskem jugu? Prvi je kranjski glavar dr. Ivan Šušteršič, — mož, ki se mu je sodnijsko dokazalo, da ima „od žlindre umazane roke“ in kateremu je dama iz najboljših dunajskih družbe pred kratkim zalučala zopet očitania v obraz, da je velike svote javnega ljudskega denarja zlorabljal. Ta možakar, ki bi ne smel predsedovati v nobenem „pipčarskem društvu“, predno se ne opere svojih grehov, je v sramoto kranjske dežele-glavar! Ta mož je predsedoval tisti seji deželnega zbora, pri kateri se je naš list psovalo ... Kdo še? Dr. Janez Ev. Krek, katoliški duhovnik, ki se mu je z lastnoročnimi njegovimi pismi dokazalo, da je imel spolsko razmerje z neko gospodično, da je torej prelomil svojo celibatsko prisego. Seveda ima ta „duhovník“ sovraštva in strupa železno čelo; zato je skušal svojo mu nadležno ljubico „prijatelju“ Povšetu „zakuplati“ in zato se končno ni sramoval, pljunuti ženski, ki mu je svojo čast žrtvovala, v lice ter jo javno imenovati vlačugo.“ Ta „kavalir“ najgusnejšega kalibra je torej naš drugi „sodnik“, ki sodi o „lepoti“ in „grdosti“ našega „Stajerca.“ Ali naj še ostale ta klerikalne sodnike imenujemo? Ne, — mi smo sicer „najgrši list“ na celam avstrijskem jugu, ali vendar se nam gabi, seznanjevati naše cenjene čitatelje z nadaljnimi člani klerikalne stranke na Kranjskem. Le enega moramo še omeniti. To je tiste, ki je kot pravcati komedijant usta odprl in „moralnično“ oči proti nebu zavijal ter kakor petelin na gnoju zakikirikal: „Stajerc“ je najgrši list ... Samoumevno je tudi to — duhovnik, katoliški politični duhovnik, kakor delajo na Slovenskem klerikalno politiko. In ta kaplan dr. Evgen Lampe, ki je v svoji mladosti živil toliko nemških dobrot, da

bi si moral vse prste oblizniti, večni psovalec in razgrajac, ki je od samega proklinjanja že davno na „očenaš“ pozabil, ta dr. Lampe, ki je sam z nekakim gnusnim „Galgenhumorjem“ priznal, da je bil že vsega skupaj na 9 mesecev ječe obsojen, ker je drugim ljudem čast kradel, — to človeče torej nas je imenovalo „najgrši list na avstrijskem jugu“ ... Ali je vredno, se zaradi takega čvekanja vznemirjati? Pošten človek dejal bode tej mešani gospódi: **Pometajte pred lastnimi durmi!** Dokler bodejo „klerikalno kanaljo“ vodili ljudje ala dr. Šušteršič, dr. Krek in dr. Lampe, na Štajerskem ednakovredni dr. Korošec, dr. Verstovšek, dr. Benkovič, na Koroškem pa Grafenauer, dr. Brejc in Podgora, — toliko časa je vsaka beseda hvale iz ust te stranke naravnost sramota, vsaka beseda graje pa čast!!!

Iz tega stališča smo prav radi „najgrši list na avstrijskem jugu.“ Ta psokva iz ust takih nasprotnikov je za nas le čast in reklama. Ob priliki pa bomo zopet enkrat natanko preiskali, kdo je vpeljal pri nas na Slovenskem surovost in perfidnost v javno časopisje ter v svo politično življenje. In vrišli bomo do zaključka, da ravno tisti, ki zdaj, ko jim teče voda v grlo, najglasneje po obzirnosti kričijo. Klerikalizem je kakor kuga, ki svoj strupeni gnoj po vsej deželi izliva.

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor bode sklican za 10. tega meseca. Mnogo in veliko dela pričakuje poslance. Že 21. oktobra zboruje zopet državni zbor. Kaj se tiče posamezne okraje, dobijo podpore za ceste samo za sedanje izdaje, ne pa tiste svote, katere so izdali do sedaj. Šele v poznejših časih, ako se bodeje sanirali deželni financi, dobijo nazaj že izdane svote. Novoizvoljena bodeta tudi dva deželna odbornika. Govori se o dru. W. E. pl. Kaanu in dru. Verstovšku (?) Pl. Kaan bode nasledoval dra. pl. Linkeja in za naslednika Robiča imenujejo slovenski poslanci Verstovška ali Korošca ali pa Jankoviča. Kateri izmed teh odrešenikov klerikalne stranke bode imel največ glasov in pristašev se še ne ve.

Kranjski deželni zbor. — Strah slovenske klerikalne stranke pred porotnim sodiščem. V kranjskem deželnem zboru je posl. duhovnik Krek govoril o napakih v uredbi porotnega sodišča in s tem hotel zagovarjati opust sodnijskih korakov proti gosp. K Theimer. Rekel je,

Dokazano je, da ima 50 do 100% več

jedratega mila v sebi Schichtov pralni prašek „Ženska hvala“ nego drugi podobni izdelki. „Ženska hvala“ ne vsebuje nikakoršnih škodljivih sestavin. Izrek: „Največja potrata je kupovati slabo blago“ se ne ujema pri nobenem drugem predmetu tako dobro, kakor pri pralnem prašku in drugih sredstvih za pranje. Ime „Schicht“ jamči za dobro blago.

da ni mogoče doseči pravico pred porotniki. Njegov prijatelj posl. Lampe ga podpira in reče, da so te napake porotnega sodišča krivi, da je on dobil svoj čas devet mesecev ječe. Posl. doktor Tavčar (slov. lib.) reče v nekem medklicu, Lampeju se je zgodila le pravica, ker je njegovo (Tavčarjevo) soprogo v klerikalnih listih psoval na najnesnažnejši način.

Nova balkanska vojska? Turki zopet mobilizirajo. Mladoturški komite agitira zmiraj več za boj proti Grki. Zmiraj več turških čet prihaja iz Male azijske. Talaaad Bai je rekel: „Ako Grki zahtevajo od nas, kaj mi dovoliti ne moremo, bomo od novega začeli z vojsko!“ Tudi Bulgari nočejo samo gledati k tej, ampak hočejo se udeležiti pri tej tretji balkanski vojski. Kaj bodejo Srbi rekli k vsem tem? Njih kralj Peter je zdaj zbolel in sami imajo mnogo opraviti z Albancem. V vojaških krogih se govori, da bodejo sedaj prišli Albanci k miru, ker je zbolel njih hrabri vodja Issa Boljetinac, o katerem prinašamo danes tudi sliko.

Albanska vstaja. Albanci so se morali umikati pred Srbi. Natančno se še nič ni izvedlo o tem boju. — Pri vasi Vraništev, tri ure od Prizrenda, se borijo Albanci z Srbi. Izid tega boja še ni znan. Poroča se tudi, da se bosta upokojila Essad paša in Ismail Kemal. Oba se hočeta tudi predstaviti komisiji, katera kontrolira meje. — Srbi trdijo da so popolnoma (??) uničili čete Albancev pri mestih Dibra, Struga in Ochrida. Srbi pošljejo zmiraj nove čete proti vstajancem, kateri raje izgubijo življenje za ljubo svojo domovino, kakor da bi se uklonili pod srbskim bičem. — Solun, 7. oktobra. Albanski voditelj Bajramur je dal v okolici Peči in Djakovice razdeliti pozive, da naj pošlje vsaka albanska rodbina k ustašem vsaj enega sina. Katera rodbina bi se temu pozivu ne odzvala, bo uničena.

Srbske grozovitosti. Bulgari bežajo pred grozovitim Srbom iz krajih okoli Gostivara. Vsi bežijo v divjo gorovje in pripovedujejo, da je v njih domovini vse uničeno od Srbov in zgleđa kakor puščava ali zapuščene razvaline.

Črnogorci — mobilizirajo. Uradni list razglasi sledečo pismo kralja: „Na podlagi vojaškega zakona član 212 moram naročiti z ozirom na razmere na avstrijski meji, da moj vojni minister mojo armado deloma mobilizira.“

Grške grozovitosti. Nobeden dan ne preneha da bi se ne slišalo o novih grških grozovitostih. V Korici so vjeli 15 Albancev, jih soklenili in gnali na Selerino. Znanega voditelja Albancev, Katundija, so umorili na potu v ječo. Postopanje grških vojakov je tako grozovito, da zahtevajo celo grški listi od vlade da naredi mir in kaznuje te barbare.

Razmere med Grškom in Turškom zelo napete. Iz Petrograda piše „Politika“, da se ji je poročalo iz zanesljivih izvirih, da hočejo Turki Grke napasti. Turški zastopniki so dobili povelje vprašati pri vladah posamznih velemočih, kako se bodejo zadržali v slučaju vojske proti Grkom. Vsi so obljubili, da bodejo ostali neutralni.

Srbija in Avstrija. Srbski vlad. list „Samoprava“ piše o začetku nove dobe, v kateri bodejo Avstrijsko in Srbsko v prijaznih razmerah prišli in da se bode tudi vprašanje glede Albanije in njene meje na mirni in prijateljski način rešilo.

Turki kupijo nove vojne ladije. Poveljnik vojne ladije „Hamidie“ se pelja v Rim in London. Hoče za turško vladu kupiti 2 veliki in 2 mali vojni ladiji.

Položaj na Balkanu. Grški kralj ne pride letos na Dunaj. Hotel je obiskovati našega cesarja pri svojem potovanju skoz Dunaj. Moral

se je vrniti hitro domov zavoljo napetih turško-grških razmerov. — V zadnem tednu so se olajšali albansko-srbske in grško-turške razmere. Srbi so namreč obljubili, da ne bodejo dotaknili neodvisnosti Albanije. Ministerski predsednik Srbski, Pasić, je prišel na Dunaj in se razgovarjal z avstrijskim zunanjim ministrom, tudi Grki in Turki začnejo zopet obravnavati med seboj.

Nobena zveza med Bulgari in Srbi. Sofija. Tukajšni politični krogi odločno zanikajo vest o zvezi Bulgarov z Srbi. Pravijo da dobro vedo, da so Srbi njeni največji sovražniki. Bulgarija bode od sedaj naprej zmiraj gledala najprej nase in potem šele na druge mislila.

Turško grška napetost. Grški glavni stan se je podal iz Athena v Kavala. Kralj pride jutri v Solun. Vojni guverner Carigrada je brzojavil vsem oficirjem, naj se hitro vrnejo v Thrazio k 9. vojnim koru.

Boji na albanski meji. Z Albanci se borijo ne samo srbski vojaki, ampak tudi srbske bande. Grozovito nastopajo ti na albanski in bulgarski meji. Blizu Dimirhissar in Prilepa so srbske bande zažgali šest mohamedanskih vasi in ubili celo prebivalstvo.

Poskusna mobilizacija na ruski centralni Aziji. Cesarški ukaz povelji, da se poskusi mobiliziranje v petih krogih Syr-Darjaskega okraja.

Vse balkanske države mobilizirajo. Belgrad, 6. oktobra (c. kr. koresp. urad.) Kakor poročajo srbski listi, Turčija in Bulgarija velikim slogu in hitro mobilizirata. Grška in Srbska sta zato prisiljeni, da se za vse slučaje pripravljata. Poostrejši razmer med Turčijo in Grško povzroča vedno večje skrbi.

Pred četrtjo balkansko vojno. Turški delegati so včeraj izročili grški vladi nove propozicije za ureditev grško-turškega spora. Vprašanje Egejskih otokov se ne bo razpravljalo. Razporeženje v Atenah je slej kot prej pesimistično in politični krogi zatrjujejo, da je najboljšje napraviti negotovosti konec z novo vojno.

Obisk srbskega prestolonaslednika na Dunaju. Glede na poročila listov, da namerava kralj Peter obiskati cesarja Franc Jožefa, se v Belgradu izjavlja, da je to zaradi slabega kraljevega zdravja nemogoče in da naj bi namesto kralja odpotoval v inozemstvo prestolonaslednik.

Ministerski svet. Ministerski svet se je občeval danes z tekočim zadevam.

Odlikovanje avstrijskega generalštabščefa. V vojaških krogih se mnogo govori da bode podelil naš cesar baronu Konrad von Hötendorf veliki križec reda sv. Stefana.

Franc Kossuth težko bolan. Zmiraj slabše postane stanje Franca Kossutha. Včeraj so mislili, da je že umrl, sam ne zna več dihati temveč mora umetno dihati.

Na Portugalskem so od 400 političnih vjetnikov, katere so pred 3 leti v raznih ječah države zaprli, pred kratkem na letnem dnevu izpustili 300 vjetnike.

Delegacija. Glede sklicanja delegacije je ministerski svet sklenil, da bode to storil v mesecu novembru.

Česko-nemška sprava. Dunaj, 7. oktobra. Neki tukajšni listi poročajo, da se bode pričela česko-nemška pravna pogajanja iz novega dne 15. oktobra.

Novi predsednik kitajske republike. Petrograd, 7. oktobra. Iz Pekinga poročajo: Pri tretjih volitvah je bil Juanšikaj s 507 glasovi izvoljen za predsednika kitajske republike.

Zopet normalne razmere na Hrvaškem. V

ogrskih opozicionalnih krogih se govori, da bo vrnil baron Skerlecz sredi oktobra k poustaven ban v Zagreb in da bobi od cesarja dovoljenje za razpisanje novih volitev za hrvatski deželni zbor.

Več vojakov! Dunaj 4. oktobra. V ministerskem svetu so se razgovarjali o predlagi vojnega ministra, kateri zahteva zopet več vojakov. Hočejo dokončati današnje razprave. Vojno upravnštvo zahteva 50.000 vojakov več. Obe vladni deloma zato. Tudi mornarske zahteve bodejo večje v prihodnem letu. Govori se o 38 do 40 milijonov za prvo polje leta 1914.

Ogrski zrakoplovec učitelj turških zrakoplovcov. V Aradu na Ogrskem rojeni Oskar Aboth je sklenil pogodbo z Turki da ma dovolijo pri San Stefano blizu Carigrada ustanoviti šolo za vojaške zrakoplovce. Mnogo turških oficirjev se je že zglasilo pri njem.

Ogrsko. V Budimpešti je prišlo včeraj 30 orožnikov. Te dni se otvori zopet ogrski državni zbor. Justh in njegovi prijatelji (opozicija v ogrskem drž. zboru) hočejo iznenaditi vlado.

Avstrijski inžineri v Albaniji. Iz Trsta se mnogo avstrijskih inžinerov pelali v Albanijo da zgradijo tam ceste, železnice in pristanišča. Peljali so se med drugimi tudi sekcionski šef Riedl v trgovinskem ministerstvu, podpredsednik avstr. loyda Singer in generalni direktor loyda dvorni svetnik Frankfurter.

Bombni udar na vladno hišo v Reki. Nihče ranjen — činitelj zbežal. Kratkoplačno po polnoči je eksplodirala v hiši ne daleč od stanovanja guvernera grofa Wickenburga bomba. Donenje je bilo slišalo po celem mestu. Policisti so se hitro postavili okoli cele palače, a činitelj je že prej ušel. Šipe vladne hiše in vseh drugih hiš, katere stojijo v okolici, so strte. Kmalu je bilo po ulicah in cestah vse polno ljudi. Policijska komisija je našla, da je bila bomba nepolnjena z dinamitom, kosov železa in svinčeni krogeljah. Škoda je precej velika. Do 9. ur dopoldne so zaprli več oseb. Zasiłanje zapri še traja dalje. Prebivalci sosednih hiš so poročali, da so videli mladega, slokega moža bežati. Komisija je tudi izvedla da je ta mož čez na visoki stranski zid plezal v vrt. Po istem potu je baje tudi zbežal. Hotel je umoriti guvernera. Pohištvo in mnogo spisov je zaničenih, tudi za čez katerega je storilec plezal je razrušen. Palača sama kaže na nekaterih straneh nevarne razpoke. V arhivnem poslopju so našli dolga zažgalnico (lunto) kakor tudi žveplenke. K bombe je padel pred poslopje mestne policije pa ni naredil škode.

Italijanski državni dohodki znesejo letos 10 milijonov lir več kakor v lanskem letu istem času.

Dopis.

Ribnica na Pohorju. Ljubi „Štajerc“! Tudi v naši župniji se dogajajo zadnji čas grozne reči. Kaže se nam, da bomo morali bodisi brati šila in kopita in iti drugam, ali pa oborožiti z revolverjem, da bomo sploh še smeli občevati z nekaterimi ljudmi. Črnhbi so namreč osnovali dne 21. sept. „družbo slov. mladeničev in deklet“, katere je iz Maribora došli gornik (ime mi ni znano) naravnost hujskala naprednjake ali liberalce, katere stavijo ti hujski v eno kategorijo z brezverci. Koliko jih nalovili, mi ni natančno znano, le toliko vem, da dokaj več deklet nego fantov, toda onim, ki so poslušali otrobezovca, se je lagalo baje na srce, da liberalcov ne smejo ni pozdravljati, da otroci starišev, kateri bi jih branili stopiti v to družbo, morajo starišem

Naše življenske cilje

naj bodejo potem bogatstvo, priznanje, čast, srečno družinsko življenje, visoka starost ali drugi ideali, zamoremo le doseči, ako smo delazmožni, zdravi, sveži in veseli.

Pa tudi pri najbolj zdravemu človeku nastopi lahko stanje, ki vstavi njegovo delavsko moč, in prepreči s tem dosego njegovih ciljev. Kako lahko kaj dobimo vsled prehlajenja, prepiha, okuženja ali mokrote. Zlasti žrelo in vrat sta v tem oziru jako občutljiva.

K sreči se dajo, kakor vemo iz izkušnje, influenza, bolečine vrata, hripavost, praskanje v vratu, težko požiranje, zaslinjenje in druge neprijetnosti preprečiti, ako rabimo Fellerjev olajševalni in raztopivši zeliščni esenc fluid z zn. „Elza-fluid.“

Mnogo zdravnikov ga priporoča, tako gospod dr. R. Schmidt v Pittenu, ki piše: „Z Elza-fluidom dosegel sem krasne uspehe.“ Gospod M. Polsterer, Grubbach pri Scharensteinu, piše: „Ako se vsled hripavosti ne more govoriti in se ima „Elza-fluid“ pri roki, potem je bolezen hitro odpravljena.“

Vsakemu čitatelju priporočamo, imeti to sredstvo vedno v hiši: saj stane 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 2 specialni steklenici franko samo 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnih steklenic 8 K 60 h. Istotako naj bi bili v hiši za ureditev prebave, odvajanja in izmenjavanja snovi vedno Fellerjeve odvajalne, apetit pospešujoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice.“ 6 škatlic stane samo 4 kron. Oboje naj pošilja franko lekarnar E. V. Feller, Stubai, Elsaplatz šte. 241 (Hrvatsko).